

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра інфекційних хвороб

Навчальний рік: 2025 - 2026

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ»

Освітній компонент вибірковий
Форма здобуття освіти очна

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 228 «Педіатрія»

Освітньо-професійна програма Педіатрія
Другого (магістерського) рівня вищої освіти
Курс 5-й

Силабус навчальної дисципліни
розглянуто на засіданні кафедри
інфекційних хвороб _____

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
проблем
терапевтичного профілю _____

(назва)

Протокол від
“27” серпня _____ 2021 року № 18

Протокол від
“31” серпня _____ 2021 року № 1

Завідувачка кафедри

Голова

(підпис)

Юрко К.В.
(прізвище та ініціали)

(підпис)

Кравчун П.Г.
(прізвище та ініціали)

“ 27 ” серпня _____ 2021 року

“31” серпня _____ 2021 року

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Юрко Катерина Володимирівна, завідувачка кафедри інфекційних хвороб, професорка, д.мед.н.
2. Меркулова Ніна Федорівна, доцентка кафедри інфекційних хвороб, доцентка, к.мед.н.
3. Соломенник Ганна Олегівна, доцентка кафедри інфекційних хвороб, доцентка, к.мед.н.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

<p>Прізвище, ім'я по батькові, посада вчене звання, науковий ступінь</p>	<p>Юрко Катерина Володимирівна, завідувачка кафедри інфекційних хвороб, професорка, д.мед.н. Бондаренко Андрій Володимирович, професор, д.мед.н. Терьошин Вадим Олександрович, професор, д.мед.н. Сохань Антон Васильович, професор кафедри інфекційних хвороб, доцент, д.мед.н. Меркулова Ніна Федорівна, доцентка кафедри інфекційних хвороб, доцентка, к.мед.н. Граділь Григорій Іванович, доцент кафедри інфекційних хвороб, доцент, к.мед.н. Кацапов Дмитро Володимирович, доцент кафедри інфекційних хвороб, доцент, к.мед.н. Соломенник Ганна Олегівна, доцентка кафедри інфекційних хвороб, доцентка, к.мед.н. Могиленець Олена Іванівна, доцентка кафедри інфекційних хвороб, доцентка, к.мед.н. Бондар Олександр Євгенович, доцент кафедри інфекційних хвороб, доцент, к.мед.н. Гаврилов Анатолій Вікторович, доцент кафедри інфекційних хвороб, к.мед.н. Винокурова Ольга Миколаївна, асистентка кафедри інфекційних хвороб, к.мед.н. Ткаченко Віталій Григорович, асистент кафедри інфекційних хвороб, к.мед.н. Бурма Ярослава Ігорівна, асистентка кафедри інфекційних хвороб, к.мед.н. Анциферова Наталія Вікторівна, асистентка кафедри інфекційних хвороб, к.мед.н. Бодня Ігор Павлович, асистент кафедри інфекційних хвороб, к.мед.н. Цико Олена Володимирівна, асистентка кафедри інфекційних хвороб Зоц Яна Вікторівна, асистентка кафедри інфекційних хвороб Гвоздецька-Шаар Марина Геннадіївна, асистентка кафедри інфекційних хвороб</p>
<p>Професійні інтереси</p>	<p>Див. профайл викладача на сторінці кафедри інфекційних хвороб сайту ХНМУ http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=140%3A2011-05-14-18-46-26&catid=7%3A2011-05-05-09-09-08&Itemid=27&lang=uk</p>
<p>Контактний телефон</p>	<p>(0572) 97-50-18</p>

Корпоративна пошта викладачів	<p>kv.yurko@knmu.edu.ua, av.bondarenko@knmu.edu.ua, vo.teroshyn@knmu.edu.ua, av.sokhan@knmu.edu.ua, nf.merkulova@knmu.edu.ua, hi.hradil@knmu.edu.ua, dv.katsapov@knmu.edu.ua, ho.solomennyk@knmu.edu.ua, oi.mohylenets@knmu.edu.ua, oy.bondar@knmu.edu.ua, av.havrylov@knmu.edu.ua, om.vynokurova@knmu.edu.ua, vh.tkachenko@knmu.edu.ua, yi.kopiichenko@knmu.edu.ua, nv.antsyferova@knmu.edu.ua, ip.bodnia@knmu.edu.ua, ov.tsyko@knmu.edu.ua, yv.zots@knmu.edu.ua</p>
Консультації	<p>За графіком кафедри (понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця, з 9.00 до 16.00), учбова кімната кафедри інфекційних хвороб Он-лайн консультації за попередньою домовленістю з викладачем</p>
Локація	<p>Кафедра інфекційних хвороб, КНП «Обласна клінічна інфекційна лікарня», пр. Героїв Сталінграду, 160; вул. Тринклера, 6</p>

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Інфекційні хвороби» складена відповідно до Освітньо-професійної програми «Педіатрія» 1

Опис навчальної дисципліни (анотація) «Інфекційні хвороби» як навчальна дисципліна закладає основи здорового способу життя та профілактики порушення функцій організму в процесі життєдіяльності. У загальній системі підготовки лікаря дисципліна «Інфекційні хвороби» посідає важливе місце з урахуванням значної поширеності інфекційної патології, необхідності формування у майбутніх лікарів клінічного мислення, вмінь та практичних навичок, які забезпечують своєчасну діагностику інфекційних хвороб та їхніх ускладнень, раціональне лікування, вибір оптимальної тактики в разі надання невідкладної допомоги. Особлива увага у викладанні дисципліни приділяється питанням ранньої діагностики, лікуванню хворих на догоспітальному етапі, що сприяє підвищенню якості підготовки лікаря.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є закономірності сучасного перебігу інфекційних захворювань, особливості організації та надання медичної допомоги при інфекційних хворобах.

Міждисциплінарні зв'язки: «Інфекційні хвороби» як навчальна дисципліна базується на вивченні студентами медичної і біологічної фізики, морфологічних дисциплін, мікробіології, вірусології та імунології, фізіології, патофізіології, внутрішніх хвороб, хірургії, неврології, дерматології, епідеміології, офтальмології, отоларингології, ендокринології, клінічної фармакології, реаніматології та інтегрується з цими дисциплінами.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни «Інфекційні хвороби» є формування здатності застосовувати набуті знання, уміння, навички та розуміння закономірностей сучасного перебігу патологічного процесу при інфекційних захворюваннях на основі вивчення поширення інфекційних захворювань у світі та Україні, етіологічних чинників, механізмів та факторів їх передачі, основних ланок патогенезу, виявлення взаємозв'язків між клінічними особливостями перебігу та станом імунної системи, ускладнень, що обтяжують їх перебіг, принципів діагностики та лікування цієї категорії хворих на теренах доказової медицини.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Інфекційні хвороби» є:

- оволодіння навичками опитування пацієнтів з інфекційною патологією;
- набуття здатності до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів при інфекційних хворобах;
- набуття здатності до встановлення попереднього та клінічного діагнозу інфекційного захворювання;
- набуття здатності до визначення необхідного режиму праці та відпочинку, характеру харчування при лікуванні інфекційних захворювань;
- набуття здатності до визначення принципів та характеру лікування інфекційних захворювань;
- набуття здатності до діагностування невідкладних станів, які можуть виникати в хворих з інфекційною патологією;

- набуття здатності до визначення тактики та володіння навичками надання екстреної медичної допомоги інфекційним хворим;
- оволодіння навичками виконання медичних маніпуляцій пацієнтам з інфекційною патологією;
- набуття здатності до планування та проведення санітарно-гігієнічних, профілактичних і протиепідемічних заходів при інфекційних хворобах;
- набуття здатності до визначення тактики ведення осіб з інфекційною патологією, що підлягають диспансерному нагляду;
- набуття здатності до ведення медичної документації.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами **компетентностей:**

інтегральна: здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

загальні:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим
- Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації
- Здатність приймати обгрунтоване рішення ; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись іноземною мовою
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій
- Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків
- Здатність діяти соціально відповідально та свідомо
- Прагнення до збереження навколишнього середовища

спеціальні (фахові, предметні):

- Навички опитування
- Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів
- Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання
- Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку, характеру харчування при лікуванні захворювань
- Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань
- Здатність до діагностування невідкладних станів
- Здатність до визначення тактики та володіння навичками надання екстреної медичної допомоги
- Навички виконання медичних маніпуляцій
- Здатність до планування та проведення санітарно-гігієнічних, профілактичних та протиепідемічних заходів, у тому числі щодо інфекційних хвороб
- Здатність до визначення тактики ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду
- Здатність до ведення медичної документації

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1. Здобуття особою загальних та спеціальних фундаментальних і професійно-орієнтованих знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних для виконання типових професійних завдань, пов'язаних з її діяльністю в медичній галузі на відповідній посаді

ПРН 2. Знання психофізіологічних особливостей людини, здоров'я людини, підтримки здоров'я, профілактики захворювань, лікування людини, здоров'я населення

ПРН 3. Здатність застосовувати набуті знання, навички та розуміння для вирішення типових задач діяльності лікаря, сфера застосування яких передбачена переліками синдромів та симптомів, захворювань, невідкладних станів, лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій

ПРН 4. Збір інформації про пацієнта

ПРН 5. Оцінювання результатів опитування, фізичного обстеження, даних лабораторних та інструментальних досліджень

ПРН 6. Встановлення попереднього клінічного діагнозу захворювання

ПРН 7. Визначення характеру, принципів лікування захворювань

ПРН 8. Визначення необхідної дієти при лікуванні захворювань

ПРН 9. Визначення тактики ведення контингенту осіб, що підлягають медичному спостереженню або потребують паліативної допомоги

ПРН 10. Діагностування невідкладних станів, визначення тактики надання екстреної медичної допомоги

ПРН 11. Проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів

ПРН 12. Планування профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб

ПРН 15. Виконання медичних маніпуляцій

ПРН 17. Ведення медичної документації, обробка державної, соціальної та медичної інформації

ПРН 18. Здатність здійснювати оцінку стану здоров'я людини та забезпечувати його підтримку з урахуванням впливу навколишнього середовища та інших факторів здоров'я

ПРН 20. Здатність застосовувати набуті знання щодо існуючої системи охорони здоров'я для оптимізації власної професійної діяльності та участі у вирішенні практичних завдань галузі

ПРН 21. Сформованість фахівця з належними особистими якостями, який дотримується етичного кодексу лікаря

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних соціальних навичок (Soft skills):

- Спроможність швидко навчатися.
- Мислити аналітично.
- Мислити критично.
- Мислити стратегічно.
- Мислити системно.
- Мислити креативно.
- Ініціативність.
- Здатність до роботи в команді, вміння комплексно вирішувати проблему.
- Спілкуватися письмово та усно.
- Гнучкість (спроможність пристосуватися до будь-якої ситуації).
- Ефективна комунікація.
- Спроможність вирішувати проблему та винахідливість.

- Прийняття зворотного зв'язку.
- Упевненість.
- Толерантність.
- Працьовитість і прагнення до саморозвитку.
- Високий рівень культури спілкування.
- Високий рівень моральних чеснот.
- Освіченість та ерудованість.
- Патріотизм і національна свідомість.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>22 «Охорона здоров'я»</u> (шифр і назва)	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: <u>228 «Педіатрія»</u> (шифр і назва)	Рік підготовки:	
		5-й	–
		Семестр	
		9-й, 10-й	–
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 85 самостійної роботи студента – 5	Освітній ступінь: другий (магістерський) ОПП Педіатрія	Лекції	
		10 год.	–
		Практичні, семінарські	
		75 год.	–
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		5 год.	–
Індивідуальні завдання: участь у конференціях, олімпіадах, конкурсах тощо			
Вид підсумкового контролю: залік			

2.2 Опис дисципліни

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Поняття про інфекційний процес та інфекційні хвороби. Принципи діагностики інфекційних хвороб. Профілактика та імунопрофілактика (специфічна, неспецифічна) інфекційних хвороб, принципи застосування.	2,0	Вступна, проблемна з візуалізацією інформації
2	Загальна характеристика групи хвороб з фекально-оральним механізмом передачі. Сальмонельоз.	2,0	Оглядова, проблемна, інформативна, з візуалізацією інформації
3	Загальна характеристика групи хвороб з повітряно-крапельним механізмом передачі. Грип.	2,0	Оглядова, проблемна, інформативна, з візуалізацією інформації
4	Вірусні гепатити.	2,0	Оглядова, проблемна, інформативна, з візуалізацією інформації
5	ВІЛ-інфекція та ВІЛ-асоційовані захворювання.	2,0	Оглядова, проблемна, інформативна, з візуалізацією інформації
Усього годин		10,0	

2.2.2 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Введення в курс інфектології. Внутрішньолікарняні інфекції. Загальна характеристика групи інфекційних хвороб із фекально-оральним механізмом передавання. Черевний тиф. Паратифи А та В.	5,0	Лекції, розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація,	<u>Поточний контроль:</u> усне опитування, тестовий контроль, написання історії хвороби, контроль практичних навичок, самоконтроль
2	Кишкові інфекційні хвороби з переважним ураженням тонкої кишки. Холера. Сальмонельоз. Харчові токсикоінфекції. Ротавірусний гастроентерит. Ешерихіози. Кампілобактеріоз.	5,0	презентація, відеороліки, дискусія, рольова гра, моделювання процесів і ситуацій, кейс-метод,	<u>Підсумковий контроль:</u> диференційований залік
3	Кишкові інфекційні хвороби з переважним ураженням товстої кишки. Шигельоз. Амебіаз. Балантидіаз. Лямбліоз. Єрсинози. Гельмінтози.	5,0	стандартизований пацієнт	

4	Ботулізм. Ентеровірусні хвороби. Поліомієліт. Підсумковий контроль знань групи кишкових інфекцій.	5,0		
5	Загальна характеристика групи інфекційних хвороб із повітряно-крапельним механізмом передавання. Грип. Інші ГРВІ: парагрип, аденовірусна хвороба, РС-інфекція, риновірусна інфекція. Орнітоз. Коронавірусна хвороба (SARS, MERS, COVID-19). Менінгеальний синдром у клініці інфекційних хвороб. Диференціальна діагностика серозних і гнійних менінгітів. Менінгококова інфекція.	5,0		
6	Дифтерія. Диференціальна діагностика ангін. Герпесвірусні інфекції. Інфекційний мононуклеоз. Дитячі інфекції у дорослих. Кір. Краснуха. Епідемічний паротит.	5,0		
7	Загальна характеристика інфекційних хвороб із трансмісивним механізмом передавання. Рикетсіози. Епідемічний висипний тиф та хвороба Брілла. Марсельська гарячка. Кліщовий енцефаліт. Лайм-бореліоз. Малярія. Лейшманіози. Підсумковий контроль знань групи респіраторних та трансмісивних інфекційних хвороб.	5,0		
8	Загальна характеристика вірусних гепатитів. Вірусні гепатити з фекально-оральним механізмом передавання. Гострі вірусні гепатити з парентеральним механізмом передавання. Лабораторна діагностика вірусних гепатитів. Лікувальна тактика гострих вірусних гепатитів. Хронічні вірусні гепатити. Вірусний гепатит С.	5,0		
9	ВІЛ-інфекція. СНІД-асоційовані інфекції та інвазії. TORCH-інфекції. Токсоплазмоз.	5,0		
10	Синдром тривалої гарячки невідомого генезу. Бруцельоз. Сепсис. Курація на історію	5,0		

	хвороби.			
11	Інфекційні хвороби з переважним ураженням нирок: лептоспіроз, геморагічна гарячка з нирковим синдромом. Жовта гарячка. Гарячки Ебола, Марбург, Ласса.	5,0		
12	Інфекційні хвороби з переважним ураженням нервової системи: сказ, правець. Імунопрофілактика інфекційних хвороб (планова та екстрена). Ускладнення застосування ліків у практиці інфекціоніста.	5,0		
13	Захворювання з множинним механізмом передачі. Особливо небезпечні та карантинні інфекції. Чума. Сибірка. Туляремія.	5,0		
14	Інфекційні хвороби з переважним ураженням шкіри: бешиха, еризипелоїд. Хвороба від укусу щурів (содоку). Хвороба від котячої подряпини (феліноз). Підсумковий контроль знань з розділу.	5,0		
15	Захист історії хвороби. Залік.	5,0		
Усього годин		75,0		

2.2.3 Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Написання історії хвороби	5,0	Розповідь-пояснення, частково-пошуковий, репродуктивний	<u>Поточний контроль:</u> перевірка та захист історії хвороби
Усього годин		5,0		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Поточний контроль проводять у вигляді усного опитування, тестового комп'ютерного, тестового письмового контролю, контролю практичних навичок. Підсумковий контроль здійснюють у вигляді заліку.

Під час оцінювання засвоєння кожної навчальної теми дисципліни (поточна навчальна діяльність - ПНД) та підсумкового заняття (підсумкове заняття - ПЗ) студенту виставляється оцінка за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно».

Підсумковий бал за ПНД, підсумкові заняття ПЗ та історію хвороби визначається як середнє арифметичне традиційних оцінок за кожне заняття, ПЗ і історію хвороби, округлене до 2-х знаків після коми та перераховується у багатобальну шкалу за таблицею.

Підсумкове заняття обов'язково проводиться протягом семестру за розкладом, під час занять. Підсумкове заняття передбачає розв'язування тестових завдань з дисципліни, які охоплюють зміст навчального матеріалу підсумкового заняття відповідно до навчального плану дисципліни (у кількості не менше 30 тестів. Критерій оцінювання – 90,5% вірно вирішених завдань; «склав» або «не склав»), оцінювання освоєння практичних навичок (критерії оцінювання – «виконав» або «не виконав»); оцінювання знань студента з теоретичних питань, що входять до даного підсумкового заняття (студенту виставляється традиційна оцінка, яка конвертується у багатобальну шкалу разом з оцінками за ПНД згідно таблиці).

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за вивчення дисципліни – 200 балів, мінімальна – 120 балів.

Оцінювання результатів вивчення дисципліни проводиться безпосередньо на останньому (заліковому) занятті.

Після завершення вивчення дисципліни викладач виставляє студенту кількість балів у залікову книжку та заповнюють відомості успішності студентів з дисципліни за формою: У-5.03А – залік.

Студентам, яким не зараховано вивчення дисципліни, виставляються Оцінки «FX» або «F» («незадовільно»).

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу здійснюється згідно з «Інструкцією з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ...» (таблиця).

Таблиця

**Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу
(для дисциплін, що завершуються заліком)**

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4,22-4,23	169	3,45-3,46	138
4,97-4,99	199	4,19-4,21	168	3,42-3,44	137
4,95-4,96	198	4,17-4,18	167	3,4-3,41	136
4,92-4,94	197	4,14-4,16	166	3,37-3,39	135
4,9-4,91	196	4,12-4,13	165	3,35-3,36	134
4,87-4,89	195	4,09-4,11	164	3,32-3,34	133
4,85-4,86	194	4,07-4,08	163	3,3-3,31	132
4,82-4,84	193	4,04-4,06	162	3,27-3,29	131
4,8-4,81	192	4,02-4,03	161	3,25-3,26	130
4,77-4,79	191	3,99-4,01	160	3,22-3,24	129
4,75-4,76	190	3,97-3,98	159	3,2-3,21	128
4,72-4,74	189	3,94-3,96	158	3,17-3,19	127
4,7-4,71	188	3,92-3,93	157	3,15-3,16	126
4,67-4,69	187	3,89-3,91	156	3,12-3,14	125
4,65-4,66	186	3,87-3,88	155	3,1-3,11	124
4,62-4,64	185	3,84-3,86	154	3,07-3,09	123
4,6-4,61	184	3,82-3,83	153	3,05-3,06	122
4,57-4,59	183	3,79-3,81	152	3,02-3,04	121
4,54-4,56	182	3,77-3,78	151	3-3,01	120
4,52-4,53	181	3,74-3,76	150		
4,5-4,51	180	3,72-3,73	149	Менше 3	Недостатньо
4,47-4,49	179	3,7-3,71	148		
4,45-4,46	178	3,67-3,69	147		
4,42-4,44	177	3,65-3,66	146		

4,4-4,41	176	3,62-3,64	145
4,37-4,39	175	3,6-3,61	144
4,35-4,36	174	3,57-3,59	143
4,32-4,34	173	3,55-3,56	142
4,3-4,31	172	3,52-3,54	141
4,27-4,29	171	3,5-3,51	140
4,24-4,26	170	3,47-3,49	139

3.2. Контрольні питання:

1. Поняття «інфекція», «інфекційний процес», «інфекційна хвороба». Особливості інфекційних хвороб.
2. Основні етапи розвитку інфектології. Науковий внесок вітчизняних та іноземних вчених у вивчення інфекційних хвороб.
3. Класифікація інфекційних хвороб.
4. Принципи діагностики інфекційних хвороб.
5. Методи специфічної діагностики інфекційних хвороб.
6. Профілактичні заходи, принципи імунопрофілактики інфекційних хвороб.
7. Принципи лікування інфекційних хвороб.
8. Напрями лікування інфекційних хвороб.
9. Структура та режим роботи інфекційного стаціонару. Показання до госпіталізації, правила обстеження і виписки хворих із інфекційного стаціонару. Особливості ведення медичної документації.
10. Загальна характеристика інфекційних хвороб із фекально-оральним механізмом передавання.
11. Черевний тиф, паратифи А і В: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
12. Холера: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
13. Дегідратаційний шок: визначення поняття, патогенез, клінічні прояви, диференціальний діагноз. Клінічна і лабораторна діагностика водно-електролітних порушень при різних ступенях зневоднення. Невідкладна допомога.
14. Сальмонельоз: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
15. Харчові токсикоінфекції: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
16. Ротавірусна інфекція: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
17. Ентеровірусні хвороби: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
18. Кишковий ерсиніоз: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
19. Псевдотуберкульоз: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.

20. Шигельоз: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
21. Амебіаз: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
22. Лямбліоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика.
23. Ботулізм: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз, лікування, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із стаціонару.
24. Класифікація гельмінтозів. Вплив гельмінтів на організм людини. Методи лабораторної діагностики гельмінтозів.
25. Аскаридоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика.
26. Ентеробіоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика.
27. Трихоцефальоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика.
28. Анкілостомідози: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика.
29. Стронгілоїдоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика.
30. Трихінельоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика.
31. Дирофіляріоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, ускладнення, лікування, профілактика.
32. Токсокароз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, ускладнення, лікування, профілактика.
33. Дифілоботріоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика.
34. Теніаринхоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика.
35. Теніоз, цистицеркоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика.
36. Гіменолепідоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика.
37. Ехінококоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика.
38. Альвеококоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, ускладнення, лікування, профілактика.
39. Опісторхоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика.
40. Загальна характеристика інфекційних хвороб дихальних шляхів.
41. Грип: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, протиепідемічні заходи, принципи імунопрофілактики. Показання до госпіталізації.
42. Парагрип: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Показання до госпіталізації.
43. Аденовірусна хвороба: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика.

Показання до госпіталізації.

44. РС-інфекція: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Показання до госпіталізації.

45. Риновірусна інфекція, коронавірусна інфекція: етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Показання до госпіталізації.

46. Класифікація герпесвірусів людини. Загальна характеристика герпесвірусних хвороб.

47. Герпетична інфекція: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Показання до госпіталізації.

48. Вітряна віспа. Оперізувальний герпес. Етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із стаціонару.

49. Інфекційний моноклеоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Показання до госпіталізації.

50. Особливості перебігу герпесвірусних інфекцій у хворих на ВІЛ/СНІД.

51. Кір: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клініка, особливості перебігу у дорослих, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, протиепідемічні заходи, принципи імунопрофілактики. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.

52. Краснуха: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клініка, особливості перебігу у дорослих, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, протиепідемічні заходи, принципи імунопрофілактики. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.

53. Вірусна паротитна хвороба: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клініка, особливості перебігу у дорослих, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, протиепідемічні заходи, принципи імунопрофілактики. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.

54. Дифтерія: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, принципи імунопрофілактики. Порядок госпіталізації, правила виписки із інфекційного стаціонару.

55. Менінгококова інфекція: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, принципи лікування різних клінічних форм, невідкладна допомога на догоспітальному етапі, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.

56. ІТШ: визначення поняття, патогенез, класифікація, клінічна і лабораторна діагностика, принципи лікування, невідкладна допомога на догоспітальному етапі.

57. ННГМ: визначення поняття, патогенез, класифікація, клінічна і лабораторна діагностика, принципи лікування, невідкладна допомога на догоспітальному етапі.

58. Коронавірусна хвороба: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клініка, особливості перебігу у дорослих, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, протиепідемічні заходи, принципи імунопрофілактики. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.

59. Орнітоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, принципи лікування різних клінічних форм, профілактика. Показання до госпіталізації.

60. Легіонельоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клініка, особливості перебігу у дорослих, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, протиепідемічні заходи, принципи імунопрофілактики. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.

61. Гостра дихальна недостатність: визначення поняття, класифікація, патогенез, клінічна і лабораторна діагностика, принципи лікування, невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
62. Загальна характеристика кров'яних інфекційних хвороб.
63. ВГА: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, принципи лікування, імунопрофілактика. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із стаціонару.
64. ВГЕ: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, принципи лікування, профілактика. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
65. ВГВ: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, принципи лікування, протиепідемічні заходи, принципи імунопрофілактики, прогноз. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
66. ВГС: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, принципи лікування, профілактика, прогноз. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
67. ВГД: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, принципи лікування, профілактика, прогноз. Показання до госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
68. Диференціальна діагностика жовтяниць.
69. Фульмінантний вірусний гепатит: патогенез, клінічна і лабораторна діагностика, принципи лікування.
70. Хронічні вірусні гепатити: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, принципи лікування, прогноз.
71. ВІЛ-інфекція: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, принципи лікування, профілактика, прогноз. Порядок госпіталізації, обстеження, диспансеризації.
72. СНІД-асоційовані протозойні інвазії: криптоспоридіоз, ізоспоров, церебральний токсоплазмоз. Клінічна і лабораторна діагностика. Принципи лікування і профілактики. Показання до госпіталізації.
73. СНІД-асоційовані мікози: кандидоз, пневмоцистна пневмонія, криптококоз. Клінічна і лабораторна діагностика. Принципи лікування і профілактики. Показання до госпіталізації.
74. Загальна характеристика інфекційних хвороб із трансмісивним механізмом передавання.
75. Малярія: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Показання до обстеження на малярію. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
76. Лейшманіози: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, ускладнення, принципи лікування та профілактики. Показання до госпіталізації.
77. Кліщовий енцефаліт: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз, принципи лікування та профілактики.
78. Хвороба Лайма: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз, принципи лікування та профілактики.
79. Епідемічний висипний тиф та хвороба Брілла: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.
80. Марсельська гарячка: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг,

лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.

81. Загальна характеристика інфекційних хвороб із рановим механізмом передавання.

82. Лептоспіроз: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.

83. ГГНС: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, лікування, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.

84. Гостра ниркова недостатність: визначення поняття, патогенез, класифікація, клінічна і лабораторна діагностика, принципи лікування, невідкладна допомога на догоспітальному етапі.

85. Сказ: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз, принципи лікування та імунопрофілактики. Порядок госпіталізації.

86. Пращець: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз, принципи лікування та профілактики. Принципи імунопрофілактики. Порядок госпіталізації.

87. Бешиха: етіологія, епідеміологія, класифікація, патогенез, клінічний перебіг, діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз, принципи лікування та профілактики. Показання до госпіталізації.

88. Визначення понять «особливо небезпечні» та «карантинні» хвороби.

89. Загальна характеристика інфекційних хвороб із множинними механізмами передавання.

90. Чума: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз, лікування, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару. Профілактичні заходи в осередку.

91. Сибірка: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз, лікування, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару. Профілактичні заходи в осередку.

92. Жовта гарячка: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз, лікування, протиепідемічні заходи, принципи імунопрофілактики. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.

93. Гарячки Марбург, Ебола, Ласса: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, ускладнення, прогноз, лікування, профілактика. Порядок госпіталізації, правила виписки хворих із інфекційного стаціонару.

94. Поняття про синдром гарячки невідомого генезу. Алгоритм обстеження хворих.

95. Поняття про TORCH-інфекції: визначення поняття, етіологія, епідеміологія, клінічна і лабораторна діагностика, прогноз. Принципи обстеження, лікування та профілактики.

96. Токсоплазмоз: етіологія, епідеміологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, лабораторна діагностика, диференціальний діагноз, ускладнення, прогноз, принципи лікування та профілактики. Показання до госпіталізації.

97. Нозокоміальні (внутрішньолікарняні) інфекції: загальна характеристика, особливості клінічного перебігу, діагностика, принципи лікування та профілактики.

98. Анафілактичний шок: патогенез, класифікація, клінічні прояви, диференціальний діагноз, невідкладна допомога.

99. Сироваткова хвороба: патогенез, клінічні прояви, диференціальний діагноз, невідкладна допомога.

3.3. Індивідуальні завдання

За участь у конференціях, олімпіадах, проведенні наукових досліджень, написання тез, статей здобувачу вищої освіти нараховують додаткові бали (до 10), які додають до ПНД.

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Очікується, що здобувачі вищої освіти відвідуватимуть усі лекційні та практичні заняття. Пропущені заняття необхідно відпрацювати (згідно з графіком кафедри та наказом ХНМУ).

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо здобувачів вищої освіти виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою.

Під час лекційного заняття здобувачам вищої освіти рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші.

На практичному занятті передбачена активна участь під час обговорення в аудиторії. Здобувачі вищої освіти мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливість та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів вищої освіти очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

На першому занятті з дисципліни буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо. Формою одягу є медичний халат, шапочка, медична маска, змінне взуття.

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття;

не дозволяється:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;

- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Кафедра інфекційних хвороб підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів вищої освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Інфекційні хвороби: підручник / О.А. Голубовська, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба та ін.; за ред. О.А. Голубовської. – 2-е вид., переробл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 688 с.
2. Інфекційні хвороби: підручник / В.М. Козько, Г.О. Соломенник, К.В. Юрко та ін.; за ред. В.М. Козька. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 312 с.

Допоміжна

1. Тропічні хвороби: навч. посіб. / В.М. Козько, Г.О. Соломенник, К.В. Юрко. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 384 с.
2. Медицина за Девідсоном: принципи і практика: посібник: пер. 23-го англ. вид.: у 3 т. Т. 2 / за ред. Стюарта Г. Ралстона, Яна Д. Пенмана, Марка В. Дж. Стрекена, Річарда П. Гобсона; наук. ред. пер. Катерина Юрко, Василь Москалюк, Лариса Мороз та ін. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 778 с.
3. Harrison's Principles of Internal Medicine. – 19th Edition // Dan Longo, Anthony Fauci, Dennis Kasper, Stephen Hauser. – McGraw-Hill, 2015.
4. Внутрішньолікарняні інфекції та інфекційний контроль: навч. посібник / К.В. Юрко, В.М. Козько, Г.О. Соломенник. – Київ: ВСВ «Медицина», 2020. – 296 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://distance.knmu.edu.ua/>
2. <http://www.who.int/hiv/pub/idu/ru/>
3. <http://www.sida.org>
4. www.aidsalliance.org.ua, office@aidsalliance.org.ua
5. www.med-info.net.ua
6. <http://www.foxitsoftware.com>
7. <http://www.euro.who.int>
8. <http://www.kmu.gov.ua>
9. <http://www.ses.gov.ua/admin/uploaded/pdkul.doc>
10. http://www.who.int/malaria/about_us/ru/index.html
11. http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf